

บทละคร

เรื่อง กลแตก

(พระศรีวิภานา)

ร. ศ. ๑๓๐

โรงพิมพ์ศุภการจำรูญ

งานศิลปวัฒนธรรม, นพ., ๑๔๐๔-๑๔๐๕

บทคัดย่อ เรื่องกลดแตก

(ใ้ปาก พระศรี สำหรับ ตกร หดงนถุมทร คก. ๓๓๐)

ทวลดศร

๑ นายทัดอายุ ๒๔ ชาวตมทตงครามเขามาเรยนกฏหมาย
ในกรง ๗. นถาด พยตว

๒ พระไฟคพาย ๒๐ นิตานายทัดบ้านอยอัมพะวานนถาด
ใจ แสง

๓ พอนัย อายุ ๕๗ เปน ชาว ตถง มาไดภรรยา อย
กรง เทพ ๗ พถุมพถาม

๔ นายเพก ชาย ๔๐ ทนายเก็บค่าเช่าตัก ของเจาคุน

๕ หตงจุ เตกไซ อายุ ๔๓ คนเก็บเงินห้าง

๒ บทกวี ร้อง

๖ แชกอาดบายน อายุ ๔๓ เจ้าของร้าน ถนนราชวงศ์

๗ มิดเดอว ออดแรม อายุ ๓๘ เด่มย่น ห้าง

๘ นายพุด นักการศาล

๙ นายทะเล ไปรสนีย์บุรุษ

๑๐ พวงเพ็ชร อายุ ๒๐ บุตรี พระเสวกรกิจถึงแก่กรรม

๑๑ ขลิบ อายุ ๒๕ ถ้าวแม่รำ ช่างเย็บเสื้อ

เพือน ตก นายทิด

๑๒ หนูเห็ด อายุ ๑๔ บ่าวพวงเพ็ชร

๑๓ ยายมน อายุ ๖๒ ผู้ตั้ง บันไดอาหาร

เลขห้อง ชัดเดียว. ฉาก ใน คือกเข่าที่ นายทิด อยู่. ตัว

ถกว มี นายทิด นั่ง ทอด ตัว อยู่ บน เก้าอี้.

เลขหมู่ ๕๑๕.๑๑๕ ตดาหยง ๑ (ลูกคู่) นายทิดหนุ่ม, ถักมุดี, ตัวน้อย

ได้เท่าไร, ใช้ ดัน, ไม่ เหลือ หลอ. น นู๋, กตงกตชก, ทวง

เลขทะเบียน

๒.๑๒๒๒๗๘

๒๕๕๒

เรื่อง กตแตก

๓

ออก ปรอ เงิน คุณพ่อ, ให้มัน, ไม่ ทน เพื่อ (ทัด)
อยู่ บางข้าง, ไม่ ว่าง, เหมือน บางกอก คล้าย ผิดออก,
ต่าง เงิน, หลงเงิน เดอ ไหน เที่ยงตัว, เปน เดิมยัง, ไหน
เดียง เกลือ ไหน บ้าเรอ, รักสาว, คราว คนอง เจ้า มา
เรียน, กฎหมาย, หมายถึง ชื่อ วิชาดือ, เด็ด มนุษย์, ศักดิ์
ผู้ ผ่อง เรียน ก็ วั, ครูก็ ชม, ดม ทำนอง คง จะ
ต้อง, ได้ ได้, ในปลาย ปี ถ้าเขาพอง, คงเคย, เดียว ชื่อเสียง
เขา หน้า เขวียง, เดียงเควระห์, เพราะ เจ้า น จะ หยิบ
นวย, ช่วย เนอ, ก็ เหลือ มี ครวน จะ วั, ไปขอ, คุณ พ่อ
เต็ม ท่าน คงเหมา, ว่าเรา, ดู รุ่ย, ดู ร้าย ทำฉิบหาย, จำย
เพื่อ, ฤทธิ เหนือ เหม ยัง ขเหนียว, เดียวตะคอก, โอยออก
เต็ม หวังแต่ เพิ่ม, เมตตา, ไม่กล้าเรียน ท่านทราบข่าว,
เรา จะกล่าว, แม่ พวงเพ็ชร มันดำเร็จ, ดมเค้า, ที่ เรา เขียน

๔ บทถกร ร้อง

จะให้ ห้า, ร้อยชั่ง, กำดังเพียร ก็จวนเจียน, จะประนอม,

ยอม วิวาท์ บิดาเจ้า, เป็น พระเล้า, วกจยก มรรทุก,

มั่งมี, คำนึกหนา แต่เรา ยัง, คดั่ง ผู้ หญิง, นิ่ง ซา ๆ

รัก เฮฮา, เทียวเตร, เล่เพล เพล่น มีคู่, คู่, ตัว เมีย, เสี้ย

สนุก ถึง มีคู่ช, ล่าระพัด, ก็ ชัด เจิน จะ กิน เหล้า, เม

เทียว, เดียว พระเอน แม่ เมีย เติ, แค่ม ชัด, จะ งัด กัน

แต่ บัด นี้, นี สิ้น, เหม่นวัน คอมน จะ ต้อง ยอม, ตัววิวาท์,

ไม่กล้า หัน จะ ใด ห้า, ร้อยชั่ง, ส้ม หวง ทัน เขา เกิด

วัน, นี้ ยัง ใจ, ลอง ไป ดู ๑๘ คำ เจรจา

(บ่น เรื่อง จนวน นี มี เงิน ไม่ ถึง บาท เจ้านี

มาก พรรณา ความ จำเป็น ใช้ต่าง ๆ เงิน

เดือนพอ ให้น้อย ไม่ เป็น นี ไม่ ไหว ครั้น จะ ขอ

เต็ม ก็ กัดว ขณะ นั้น เสี่ยง ร้อง กรัง ดง ไป ดู เป็น

เรื่อง กตแตก

๕

นายเพก คน เก็บเงิน ค่าเช่า คัก มา ^๕พนเสียจำรับ รong)

ออกโครง ๑ (เพก) ^๕สี่เดือนแล้ว,ผมไม่แก้,เจ้าคุณ

ค่า โปรด เมตตา,ค่าเช่า,ค้างเก่ายู่ ^๕แปดสิบบาท,

ตลาด กำหนด, หมด ความรู้ ^๕ผม ต้อง ^๕ตั้ง,เที่ยวทอง,

หน่วงทำไม (ทัด) ^๕ขอผิดพอ, คุณพ่อ, ส่ง เงินมา

ที่ ๒๕, เดือนนี้,และมีให้ (เพก) ^๕ที่เท่านี้,เท่านี้,

ผิด รำไป ^๕เสียใจ แล่น, แม้ ไม่ได้, ต้อง ได้คุณ ^๕๗

๔ คำ เจริจา (นายทักขยอ ๆ ด้อ ๆ บ่อน เหล้า

บ้าง บหรี บ้าง นายเพก ว่า ถ้า พ้น ยี่สิบห้า จะ ต้อง ขับ

ได้แล้ว ก็ ตา ไป)

กระบอก ๑ ^๕ไยวันนี้,ก็ที่,๓๔ แล้ว ^๕ตั้งหม่อ ท้อง

ถ้า,จะ ว่าวุ่น เงิน เดือนถึง,เจ้านี้ทั้ง,กัน เปน รุก ^๕สุค

จะ หมุน,ร่นวัน,ให้ทันจริง ^๕๗ ^๕๒ คำ เจริจา

(ยายมน ขน มา หา)

ขวัญอ่อน (มน) ๑ คุณทักขา, ไคร มาหา,
 นะปะค้ำ (ทัด) ไคร ๆ มา, ขายาย, ขายหรือ หญิง (มน)
 ผู้หญิงด้วย, ด้วยแท้ ๆ, แม่ ลาวพรัง คุ่มหู ห้อย, ล้อย
 ค้างคัง, ถ้วน เพ็ช แพรว (ทัด) ขอ ได้ถาม, ชื่อเขา,
 ไม่เล่าขาย (มน) ชื่อคุณนาย, พวงเพ็ชร, เหมือนเม็ด
 แก้ว (ทัด) ตีเที่ยงนั้น, ฉันทไป รับ, (มน) ยาย ยับ แถ้ว
 ค่ำปิ่นโต, พุดโซ่ แก้ว, เต็ม ประดา เดือนทะหา, คำดัง
 ถึงห้าเดือน ยาย เต็มเดือน, ขอ มั่ง, เกิด ชั่ง ห้า (ทัด)
 ไร่พรงัน, (มน) หลายพรงัน, แถ้วนี้ค้ำ (ทัด) เกะหน้า
 เกะหน้า, (มน) เกะหน้าอย่างไร, ไหน ตะเงิน (ทัด) แล้ว
 เกะหน้า (มน) ก็ ไหน ต่ำ, คุณ ขา ขอ (ทัด) เกะ
 รอ ๆ, หน้อย เกะ เนื่อ, อย่าเพ่อเป็น (มน) คุณ ขย่ำ

เรื่อง กตแตก

๗

บิต (ทัด) โข ไม่คิด, ว่าคนเค็น กำตั้งเค็น, เคอ
อัฐ, ผัดพรงัน ๗ ๘ คำเจรจา (ยายโกรรทวงกันไว้
ว่า ไม่ผ่อน ให้ไม่ ให้ไป ต้อง อ่อน วนพอ ยาย ไป
พวงเพ็ชร ก โผต ชน มา กับ หนุเหต ถ้าว่า ทำ ไม่ ยาย
หาย มา เปน นาน ได้ยงแต่ พุด อไรกัน เอ็ด นายทัด
โมโต โมเกว่า ยาย นั้น เหว)

ทุมมะพร้าว ๑ (ทัด) บุญใหญ่ หลวง, พวง

เพ็ชร, รเห็ดหา นำขายหน้า, ดักทุเรศ, ใช้เศรษฐี (พวงเพ็ชร)
ณา ไวยศ, อดตุ, คุชัว ลัดดา ต, ฌนยัง, จะ คัดงาย (ทัด)
พิ หมาย จิตร, คิดไว้, จะ ไป พบ บุญประธม, เพื่อน
จิตร, ลมคิตหมาย (พวงเพ็ชร) แต่ รุ่งเช้า, เศร้า
โศก, ด้วย โชค ร้าย ทุนทุราย, ทรวง คับ, รืบ มา ลา
(ทัด) ไป ไหน กัน, ฌน, ใจคัก ๆ มิได้นักพลัก

๘

บทละคร ร้อง

พิณ, ชัน นก หนา (พวงเพ็ชร) ไปกรงเก่า, ข้า

ร้าย, ต่้ายมา ว่า คุณบ่า, บอย หนัก, สุดจักฟัน หาบุตร

หลาน, พยาบาท, ก็หาไม่ มรดก, ยกให้, ฉันท ไข่อื่น

(ทัก) จะจาก กัน, ลักก็ฉันท, ลัก ก็ คันท (พวงเพ็ชร)

จะบอก ยื่น, คำมัน, ได้ฉันทได้ ถ้า คุณบ่า, ดัน ชีพ,

จะรับ กลับ แม้ยัง บวย, ช่วย ประคับ, ประคองไว้

(ทัก) คง คิดถึง, พวงเพ็ชร, เสีย เช็ดใจ (พวงเพ็ชร)

ชัน รกไฟ, ไม่ช้า, ไม่น่าครวญ ๓ คำ เจรจา

(ต่างไว้ อาโดย ตากัน ทัก ถูกต้อง นาง ขาย บ่าว ๆ

ก็ รั เท้าทำเลียง รอบ ดุ)

ห้วงอาโดย ๑ (ลก คู้) ห่วงก็ ห่วง, พวงเพ็ชร,

ติดเบ็ด รัก ครัน จะ ชัก, ชัก ติด, ด้วย กิจ ด่วน คำจาก

ชู้, คู้ อาโดย, ใจ รัน จวน นายทัก ยวน, ฝาก สวดดี,

เรื่อง กตแตก

๘

อนารกดา ข ๒ คำ เพลง ทวยชย ญวน

ชมจันทร์ ๑ (ทัด) จะกวน พ้อ,ขอวิหา,
เพดาน ดูไม่มี, ความ คิด,คิด จะบ้า เจ้านี้ เร่ง,
เขมร นัก, แม่น ชักช้า เรื่อง เงิน ห้า, ร้อย ชั่ง,ทำยังไร
ได้ แค่ ผัด, วัด แฉ่ง, แป้ง โรย หน้า รอ เวลา,ถูประดงค์
ให้จดังได้ แม่น มีดม, รดม พ้อง, กักก้องไป นายทิด
ไม่, เป็นคน,จน จริง ๆ ข ๔ คำ เจริจา. (หลังชู เต็ก

แขก ขาดบาย มีสเตรวอดแรม คางมาทองเงิน
ยายมนมา บอกที่ไร แกรมทอง ด้วยทุกที่ นายทิดผัด
นั้ดไป ตามบุญ คาง ชู จะ พ้อง ทุก ๆ ราย)

ประเทศ ๑ (ทัด) ยิ่งดู ๆ, หมูน,เจ้า นี้

รุก จะ คัม ดูก, กะม้ง หนอ, งอ เปน ชิง โอ้ยหมด
คัม, แฉ่ง ช้อง, เาเน ด้อง ชิง ที่ ฟัง ฟัง,แห่งไหน ไม่พบ

๓๐

บทกวี ร้อง

พาด ๗ ๒ คำ เจริญ (ตรง บรมมณ) จะ
หมาย เงิน ๕๐๐ ซึ่งจาก พ่อ หรือ แม่ พวงเพ็ชร ก็ เพื่อนมา
เจ็บ จะ ขอ พ่อเฉย ๆ ก็ จะ โกรธ บอกคำดา จะ
ผิดเขาคือ ไป หรือ เขาก็ จะ พ้อง ขณะ นั้น ขลิบ
มาแอบ มอง ยม ของ ตรงเข้ามา .)

เยาะ ๑ (ขลิบ) ยังไงหนอ,วันนี้ พ่อ,
ราชด้ห้ เราะ กรงวี, ต้น ต้น, ต้นก ต้นาน ที่ยว
จับ ถัก, มฤคิ, หรือ ขควาน เกิด วัจก, รัก บ้าน,ส่ง
ถาวร ครัน (รัต) เต็มที่ แท้ๆ, แม่ ขลิบ, ยมยิบ ดัน
แทบ จะ ต้ม, ละลาย แหม่ว, เลี้ยง แล้วฉัน (ขลิบ)
ดูร้ายดูร้าย,จ่ายกะอู, ไม่ ตู กัน มัน ก็ วัน, หึง และเนื้อ,
อย่าเพื่อไป (ทัด) ฉัน เต็ม เอือน, เงิน เตือน, คุณพ่อ ส่ง
ท่านประสงค์,หยักๆ, ถักแต่ ให้ ไม่พอ เพียง,เลี้ยง

เรื่อง กตแตก

๓๓

คน, ฉันทใจ (ขติบ) ยังไงไม่, ขอเดิม, เพิ่ม อติวรา
(ทัก) นะ ๆ ขอ, คุณพ่อฉัน, ท่านขี้เหนียว เหมื่อน
ไป เหนียว, รวง ผง, ให้ ชั่ง ค่า เจ้านี้ พอง, แล้ว ต้อง,
บอก คำดา ไช่ย หมด ทำ, จูบจับ, แม่ ขติบ เขีย มี
แต่ คน, ก็ พอ ทน, แซ่ม แซ่มด แม่ พวงเพ็ชร, อีกคน,
เหลือ ทน เคย หน้, ม รักสาว, คราว นิยม, จะชมเชย
พุทไร๋ เขีย, เงิน เท่านั้น, มัน ไม่ ควี่อ (ขติบ) พุดจริง ๆ,
ผู้หญิง จัก, พ่อ ทักจำ รั, ดอกหนา, อย่าไถด, ทำไซ
ลือ (ทัก) ผิด ก็ ผิด, ฉันทจิต, จะ แก้มือ แต่
มัน คอ, ฉันทใจ, เงิน ไม่ ทน คุณพ่อ ว่า, ถ้าแต่ง, แม่ พวง
เพ็ชร ห้าร้อย ชั่ง, เบ็ดเตลี่ย, จะ ทำขวัญ พะเิน
บ้า, หดอณ จะตาย, เพราะให้ ร้าย กรรม จะรับ คั้น, ชวน
ฉิวาห์, ก็ น่าอาย ๗ ๓๔ คำ เจรจา

(ปรับทักซ์ แม่พวงเพชร ก็ส่งสาร ว่าเห็นทาง เคี้ยว
แต่ต้อง รับประทาน แม่พวงเพชร ก่อนเขา พอง นายทัก
ว่า หลอน ไป กรงเก่า บ้าจะตาย ขลิบ หู ร้องว่า
ทำไม ถึง จะ ต้อง แถ่ง กระ ตัว พวง เพชร จริง ๆ แถ่ง
กะ พวง เพชร ถม พอ ได้ ของ ขวัญ คุณ พ่อ แก้ว ร้อน ไป
พดาง ก็ ดิ้น เรือง ทัก ได้ คิด)

ฉิมเล็กศักดิ์ ๑ (ทัก) ชอบใจชอบใจ, หลอน ให้, สติถึก
ไม่เคย นึก, หาก หลอน, บอน ขยาย (ขลิบ) ฉันทุค เด่น
อย่า มา เห็น, เป็น อุบาย (ทัก) ออกแบบขาย, ได้
บุญญา, ถ้า ชอบบท (ขลิบ) ฉันทุค ไป ละ (ทัก)
เคี้ยว เกะ นะ, ด่วน ไปไหน (ขลิบ) ไม่ได้ ไม่ได้,
งาน คารว, ยัง กาลด ได้ ยิน เดียง, ไกรษร, ร้อน คำรณ
ดับ ประคน, ชนค, เหลือ อยู่ นาน ๆ & คำ เจริญ

เรื่อง กตแตก

๑๓

(ขลิม กลับไปจนได้ นายทิด เขา หนึ่งลื้อ
พ่อ ตง วันวาน ชื่น น มาดูว่า เป็น ปัดตะคาดถูกหนึ่งไม่ได้
ยัง เห็น เข้าเค้า ขณะ นั้น ยายมน พานักการ ศาด เขา
หมาย มา ให้ ว่า แยก พ้อง พอไป แล้ว ทัด ทอด ตัว
ถอนใจ)

ฝยั้งเลวศักดิ์๑(ทัต) ไม่อยากหลุดก,ก็ต้งหลุดก,มดก
คุณพ่อ ชื่น วีรธ,เตี้ย คน,ป็นชนศาล กำตั้ง บ่อย,เหลื่อมา
ช่วย,ถูกแต่งงาน ขอ ประทาน, ดิบหาบ,กราบ เท้า ไป ข
๒ คำ เจริญ (จด หมาย หลอก พ่อ ว่า ได้ แต่งงาน
กะ แม่ พวงเพ็ชร วันที่ ๕ ขอ พร แด ขอ ทำขวัญ ตาม
สัญญา ว่าพอ ได้เงิน มา ใช้ นี้ แล้ว จะ รื่นไปกรุงเก่า
ไซ้ ความ จริง แก่ พวงเพ็ชร รื่น รุ่ม รื่น แต่ง กัน เตี้ย
ไหน คุณพ่อ จะ รู้กต จับ หมวก ลง ไป ทั้ง ไปรสนี้

ทางนี้ ขนบเข้ มามองหาไม่เห็น)

อมตักคัต ๑ (ขนบ) ไปไหนหนอ,พ่อทิด, ร้อนจัดจี้

เพราะทำนี่, ท่วมปาก, มากไม่ไหว ขนบพูดเด่น, เดียวจะ

เห็น, เปนถูกใจ สับประคน, กะทะโก, ไม่ได้การ ข

๒ คำ เจรจา (พ่อ นายทิด กลับว่า ไป ทั้ง ไปรสนัย

หลุดอก คุณ พ่อตาม แม่ครู สอน ขนบ ว่า ไม่ได้สอน

พูดเด่น ค้างหาก ไม่รู้ ไม่ซึก กลับไป)

(บัด ฉากครุ เดียว เปิดฉาก อย่างเดิม ตัวละคร

มี นายทิด ทูรทนายคหนึ่งต่อไปรสนัย ว่า น่ายมื่อ

คุณพ่อ มื่อ สั้น มื่อ เดีย ฉีก อาน)

“พ่อทิด ลูก รัก ของพ่อ ๆ ได้รับจดหมายแล้วดีใจนัก

ที่รู้ว่า ลูก จะ แต่งงาน กะ แม่ พวงเพ็ชร แต่ เดีย ใจ

ที่ หลวง พ่อ ยัง ไม่ยอม ให้ ไป ไหน แม่ ขาการ น้อย

ของ พ่อชอุตา แล้ว เพราะ ฉนั้น จะมา อำนวยพร เอง
ยัง ไม่ได้ แต่จะให้ คาเวญ นำเงิน ทำขวัญ สี่หมื่น
บาท มาให้ ในพรุ่งนี้ รกเข้า”

ถึงโลก๑ (ทัด) ถ้าเรื่ง กัน,เท่านั้นเอง, เก่ง พ่อตุ
กตแม่ครู, คุชิต, คุชิต, คุชิต อ่าน จดหมายนั้น, ลงวัน, เมื่อวัน
วาน ไม่ช้า นาน, คาเวญ, เอาเงิน มา ๒ คำ
เจรจา (คือ หัว ร้อง ร้อง ตะ โทน เรื่งแม่ ชติบ เข้า มา
เล่าความ ให้ฟัง ให้ดู หนังสือ ชติบ โกรธว่า โกง พ่อแต่
มา โทษ ว่า บัญญาเขา ๆ พูดเด่น ค้าง หาก กำลัง
หัว ร้อง ต่อ กระ ลึก กัน ไปรณีย์ บุษยา เอา หนังสือ มา
ให้ เข้าใจ ว่า ชติบ เป็น ภรรยา ขอ น้ำกิน
ขอ ชิต ไฟจุด บุหรี่ แล้ว ดา ไป นายทัด ว่า จดหมาย
คุณ พ่อ อีก ชติบ ร้อง ว่า เพียง ขอ ให้ ท่าน จับ ได้

๑๖

บท ถกรวด

กตแตก

นายทัก หน้า ไม่ สบาย อ่าน

“พ่อ ทัก ลูก รัก ของ พ่อ

เดชะบุญหลวง พ่อ

มา เยี่ยม พ่อ เล่า เรื่อง ลูก แต่ง งาน

ท่าน เลย ยอม

ให้พ่อ เข้ามา ให้ พร เอง ได้ว่า เปน อัน หาย

พ่อ มา

รถ เทียว เดียว กัน กระ จด หมาย นั

พ่อ จะเอา เงิน

๕๐๐ ชั่ง มา ให้เอง

ทั้ง จะแะ ไป ช้อ ด้ร้อย คอ

เพชร มา ทำ ขวัญ แม่ พวงเพชร ที่ ห้าง ก่อน

ถึง อย่างไร

จดหมาย นัคง จะ มาถึง มื่อ ลูก ไม่ ซักว่า เพลา

พ่อ จะ

ไป ถึง นั ”

(อุลธิบถาม ว่า กระไร

นายทัก ทอด หุ่ย หน้า

ไม่ เปน ตา ส่ง จด หมาย ให้ อ่าน

อุลธิบ ว่า สะใจ ขยาก

โอง ท่าน แด มา ซัด เขา

ทัก ว่า จะ ทำ อย่างไร ดี

อุลธิบ ว่า ไม่ รู้ ไม่ ชั

ถ้าถึง นั้น พ่อ เดี๋ยง รถ กรัง ๆ

มาจอต ทัด ไป มอง เห็น ตบ ออก ผลุง ว่า คุณ
 พ่อ มา ถึง แล้ว ขลิบ ว่า จะ ไป เตี้ยว จะ พดอย เตี้ย
 รวง วัด ด้วย ทัด ไม่ ให้ ไป ว่า ขลิบ เปน ครู จะ ทั้ง
 ศิษย์ เตี้ย ไม่ได้ ต้อง ช่วย แก่ ขลิบ ว่า ไม่ รู้ จะ แก่
 อย่าง ไหว ทัด ว่า แก่ ได้ ขลิบ ต้อง เปน เมีย
 ทัด ขลิบ ไม่ ยอม ว่า ผัว มี ไป เมือง จีน ทัด ว่า มี ไข่
 ไป เปน จริง ๆ เมื่อ ไหว ขลิบ ว่า ยิ่ง ร้าย ใหญ่ ทัด ว่า
 เปน คน ทรง แม่ พวง เพ็ชร หดอก คุณ พ่อ ด้วย ท่าน ได้
 เห็น แต้ เล็ก ๆ ขลิบ ไม่ ยอม จะ ไป ทัด ก็ ไม่
 ยอม กำถัง ปด้า กัน คัก ตัก ก็ พอ พระ ไพ ศพ คุย
 โอ้ หว กระจ เป้า ชน มา ทัด จุต ขลิบ ลง กราบ ขลิบ
 ฉาย ม้วน)

๓๘ บท ตกรว้าง

โยนตาบ (พระ) แม่ พวงเพ็ชร, ถูกไฟ, อย่าอาย
พ่อ บุญ แก้วหนอ, พ่อมิใช่, ใคร ดอกหนา สหายเก่า,
พระเตากระป๋อง, ผู้บิดา บวช เรือน อยู่, วิชา, มา ด้วยกัน
(กอธรัต เขย คาง) แม่ เป็น สาว, หน้า รวด, คน ละ คน
เคย เห็น หน, แต่ เจ้า, เขียว อยู่ หนึ่ จง อยู่ ดี, ก็น ดี,
มัน มี ครัน พ่อ จะ ขอ, ทำ ขวัญ, เจ้า ตาม มี ๓ & คำ
เจรจา (หยิบ สร้อย คอ มา สวม ขยับ ก้ม
หน้า บัด ทัด แก้ว อาย พ่อ ก็ เชื้อ เดย ซัก
ถึง เรื่อง แต่ง งาน ทัด ว่า ทำ เลียบ ๆ พ่อ ว่า ก็ ดี แล้ว
เล่า ถึง โรค ไภย ขอ น้ำ รัด หนึ่ พ่อ นาย ทัด ปล่อย
ขยับ ก็ วัง หนึ่ ไป ห้อง ตัว (คืด กัน) พ่อ ไม่ ทน เห็น
ทัด แก้ว อาย ไป แต่ง ตัว ด้วย นก เรือ กด ไฟ
จะ ไป ษอ นิมิต เมือง ชด ข้าว เจ้า ก็ ไป เถิด จะ ได้ เสรี่ยม

ตัว ให้เงิน กระดาษ ๕๐๐ ซึ่ง กอตรัตให้ คัดให้พร ว่าท่าน

จะ รอ พบ ด้ หาย นิด ให้ เขา ตาม มา หา ทัด พุด บ้าง ว่า
ไม่ รับ เลี้ยง ไป เลี้ยง ไม่ได้ โดย ตาม เข้า ไป ทาง ห้อง ซลิม)

คาง เหลือง (พระ) ถูก โทน พ่อ, ข้อ คด, ปด ไม่ เปน

เด็ก จน โต, พุท ไร่ เห็น, กัน มา นี้ เชื้อ ถ้อย คำ, ย่า พ่อ,

รัก ข้อ คี่ ควร เปน ที่, วาง จิตร, ของ บิดา ชื่น หา

เมีย, ก็ ไม่ เลี้ยง, ด้ กุด ซาติ พัง โอ วาท, พ่อ ตัว, กัด

หนักหนา ถูก เช่น นี้, ใคร มี, มี ราคา กว่า เพ็ชร

ดำ, ระพัด เพ็ชร, ยอ ด เค็ด คี่ ๗ & คำ เจรจา

(มอง หน้า ต่าง เลีย ก พ่อ นุ้ย ชน มา พ่อ นุ้ย

หน้า คำ ครว ครว ชน มา บ่น ผม เค็ม ๆ ๆ ๆ)

ฝรัง ควง คัด (พระ) ใจ พ่อ นุ้ย, มุ่ย หน้า, มา เทียว เหนอ

อยาก พม เกดอ, เค็ม ประดา, เชิญ มา นี้ ทราบ กต บ้าง,

10

๔ คำ เจริญ

ถาม คน, เขา ดู, ไม่ ู เห็น ตาม หา เมีย, เตี้ย ทา, น้า

ดากระเด็น พุทโธเฮน ดุเหา, จะเคี้ยว ไทรม ข ๖ คำ

เจรจา (ว่าจะต้องตาไปเที่ยวตาม ท่านพระ
 ชวนอยู่ นะ ให้ดังพิมพ์ประกาศ ตาบุญจะ
 ไปโรงพิมพ์ พระให้รอก่อน คงไม่หาย
 ไปไหน ตาบุญพรรณนา โฉมว่าสาวแต่ สรวदन)
 โอษฐ์บางข้าง ๑ (นัย) เมียคนนี้, หาท,
 โหลเหมือนโหล โอ้งามพร้อม, ต่อมตะไม, วิไลโฉม
 งามจิต, กิริยา, นามบรรโณ ใครชม โสณ, ะนัค ปดิม,
 ไม่ดื่มเชย ไร่ร้องให้ ร้องห่ม, ชม มะนัง คิดถึงครึ่ง,
 จากกัน, มิ่งขวัญ เขย หาย ต่ำ, คำนิบ, ดับดิบเคย ดั้น
 ตบะ, ดั้น ตบะ, วุ่น วายใจ ๒ & คำ เจรจา (ขณะนั้น
 พวง เพ็ชร แต่ง คำ เข้า เห็น ชาย ทั้ง สอง ก็ ชงกั แล้ว
 ถาม ถึง นาย ทัด ท่านพระ ว่าเขา แต่ง งาน วัน นี้
 นาง ว่า เหลว ท่านพระ บอก ว่า ตัว เปน พ่อ เจ้า

ยอบ ตัวขอโทษ ว่าเป็นไม่ได้ แต่งกะใคร
 ท่านพระว่ากะพวงเพชร เจ้าว่าตัวเจ้าเองต่าง
 หากท่านพระ ปลาดใจ)

ฉ.เน. ๑ (พระ) ฉะฉา เต็ม, พวงเพชร, เป็นน้องพวง
 พวงหนึ่งดวง, พวงหนึ่งจริง. นิ่งไม่ไหว ใช้ตุ๊ก, แม่
 เป็นตุ๊ก, เค้าของใคร (พวงเพชร) อย่าสงสัย,
 พระเสาวฤทธิ์, เป็นบิดา ๗ ๘ คำ เจรจา (ชักถึงญาติ
 ก็พูดถูก ว่าบาเจ้าตัวขึ้นไปก็พอตายได้มรฎก
 เป็นห่วงนาย ทัด จึงรีบมา บอกข่าว คงจะเข้าใจ
 ผิดกันสักอย่าง ขณะนั้น เลี้ยง นายทัด จะออกมา
 ท่านพระ จึงขอ ให้พวง เพชร กับ ม้าว แด่ตาน้อย ลั่นเสียง
 ในฉาก นายทัด หว กระ เป้า พา ขลิบ แต่ง ตัว ออกมา
 ขลิบ จะเลี้ยง นายทัด ยึดไว้ ว่า วณ ไปแล้ว กลับ
 ก็สิ้นเรื่อง)

หงุดหงิด (พระ) นี่แน่นแน่, แะ้ ทัด, ข้า อัด ใจ
แม่พวงเพชร, คนไหน, ที่เจ้าว่า เจ้าได้รัก, เจ้าได้ ใคร,
ได้ วิวาท (ทัด) นี่ ขอบรับ, ภรรยา, ผม พวงเพชร (พระ)
ข้า หนัก ใจ, ยัง ใจ กัน, มัน ชน อยู่ เถ้า ไป ทรู, แต่ง
งาน, ทำการ เสร็จ รวด เร็ว นึก, ชัก ชน, กัน ตะ เม็ด
หรือ เขา เบ็ด, ชน ไก่, ดัน ไก่ กต (ทัด) ประทาน
โทษ, โปรด รบ, พอ ผม กตบ เกิด ขอบรับ, ผม จะ เถ้า
แต่ เค้า คั้น กตว ไม่ ทน, เรือ ไฟ, ไป เมือง ชด จะ กาหลด,
ค้าง เค็ง, เลี้ย เเซง เตรียม ฆ คำ เจรจา

(พ่อ เรียก พวง เพชร ออกมาว่านี่ ใคร เขาก็ว่า
พวงเพชร นาย ทัด หน้า ตน ส่น สติ พวงเพชร
ก็ร้อง ให้ โกรธ ว่า เป็น เลิก กัน นาย ทัด ว่า
ข้า ก่อนๆ ขณะ นั้น ตา นุ้ย ทัดง ออก มา เห็น เมีย จดิบ

กรากเข้า กอด ว่าพุทไธ้ แม่ชดิล ๆ อยู่ นี่เอง ชดิล

ชาย บัด เดยส่งไสยว่า มีผัวใหม่จริง จะรับ

มือ นาย ทัด ท่าน พระห้าม ช้าง พวงเพชร ก็ ว่า ชดิล

ชดิล ก็เถียง นาย ทัด ไม่เป็นท่า ท่าน พระ

ว่าความจริง มัน คง มี ส่งบ กันก่อน ใน ที่ สุด

ตา น้อย ร้อง ให้ ไห)

คำร้อง ๑ (น้อย) พุทไธ้ ๆ, แม่ชดิล, น้อย ดิบ หาย

ทำ ใจ ง่าย, หละ หลวม, หลง ตัวม เที่ยม คิด ถึง ชดิล,

กระดิล ฤๅ, กระต กระเดียม หมด ชายเหินยม,

ทั้ง ผัว, จัว ชูปลิว (ชดิล) บั๊ ๆ ๆ, แค้น กำ, อ้าปาก

พูด บิดะกุด, หน้า เบื่อ. ตาเลื่อหัว (พวงเพชร)

ร่าน ทง คู้. ดู ออกออก. เหมือน ออกกวด คน ชรว,

ทฤษฎี, เตี้ย หมด ยาง (ชดิล) โอ นาย ทัด. ด้จรรย,

ชน นกแก้ว ปล่อย เมีย แก้ว, เมีย ขวัญ, วัน ข้างๆ
 (พวง เพ็ชร) คบ ชิตดี, คบ เตี้ย, แม่ เมีย คราว กะ
 ดาง รวง, ยืน เชื้อ, เก้อ อยู่ ไย (ทศ) ไร่ พวง
 เพ็ชร, ไร่ ขลิบ, ไม่ คืบ คืบ ขอ เตี้ย ที่, เกิด หน้า, บ้า ไหว ได้
 (นุ้ย) หนอย หยอก เมีย, ขวด ก, ชู้ จรรไร เตี้ย เตะ
 ให้, หก ไค้ โถ, อ้าย โฉ เบ (พระ) ขอ เตี้ย ที่, เกิด
 เกดอ, ขยำ เพ้อ คตัง ควร จะ พัง, เรือง รวง, ขำ บ่อน เบ
 (นุ้ย) ไร่ มัน เจี้ยะ, เมีย ผม, เตี้ย นม เน ไม่ ควร
 ทำ, หย่า เป, เกย ขลิบ เว้ย (ขลิบ) ใคร หย่า เป, เฮ ตา
 ครุ, ขยำ ดู หนึ่น ไม่ เปน ชัน, แก้ว ดี หนึ่น, บ้า แก้ว เหวย
 (พวง เพ็ชร) มัน ซาด หนีง, แพศยา, มี หน้า เพี้ย เห็น
 จะ เคย, ขำ ของ, ถอง เตี้ย พรอน (ขลิบ) ขยำ มา ว่า,
 หนา เออ, เพ้อ เหลวๆ เฮ้วๆ, ไร่ พอง ไร่, ไม่ ตั้ง ตอน
 (นุ้ย) เกอะ แหม ต่ำ, ค่อ หน้า, ต่า ตะวอน ไม่ หนี กิ่ง, แต่

ก่อน, ร่อน ณะ ไร (พระ) เกิด ฉนั้น ขอ, พ่อ น้อย, อย่า
 พี่ย เพ้อ ึ่ง เชื้อ เกดอ, พัง ความ, จะ ตามได้ (น้อย)
 ถูก ใต้เท้า, เขา เมีย, ผม เสียใจ จะ มา ไก่, เกด็ย
 เถ่น, เปน ไม่ ยอม (พระ) นิ่ง ก่อน นำ, ว่า ใจ หวา,
 หา อ้าย ทัด มิ่ง หลอก ถ้อ, พ่อ หัดๆ, โคน หมัด
 ม้อม (น้อย) คือ เขา เกิด, พืด พัก, กัน ชัก ช้อม
 เหลือ พัง ท่าน, หว่าน ถ้อม, แล้ว ขอ รับ (พระ) เกอะๆ
 นำ, ไหน ว่า, วิว้า ให้ เสร็จ กับ พวง เพ็ชร, ใจ ทัด, ผัด
 ตัว ตัว (พวง เพ็ชร) อี ฉนั้น อยู่, กรุง เก่า, เชื้อ
 เขายับ มิ วั จับ, กุ ชน, อี คน จร (ขติบ)
 อย่า มา ว่า, เขา หนะ ตัว, ผัว ก็ นิ่ง ฉะ เก่ง ครั้น, ท่าน
 ผู้ หญิง, หึง กระ ฉ้อน (น้อย) หตง เมมา มัว, ผัว หนุ่ม,
 ตลุม บอน อ้าย ผัว ก่อน, ต้ม ฉิบ, ขติบ เข้อย เอง (ขติบ)
 ม้าๆ, นำ หัว ร่อ, เมีย พ่อ ทัด หนอย ปาก จัด, เตา

ลอด, มา ลอดแก่ง (พวงเพ็ชร) ไม่อยากเถียง,
 กระชอก, ดอก มะแว้ง เหมอรับแสง, ตะดัก, พัดก
 แดว (พระ) หนู เชื้อพ่อ, ขอ ก็, ย่า มี นาว พัง
 เรืองราว, ย่าเพ่อโกธร, โดดแหวกๆ (พวงเพ็ชร) แม่
 ลัญญา, ว่า ไม่มี, จะ วิ แว (ทัก) หล่อน เชื้อ แน่ว,
 แดว ก็ กรรม, ทำอย่างไร ๒๒ คำ เจรจา (ท่านพระ
 ห้ามให้พัง เรือง สงบลงได้ ตักครุ่ ตานัย ก็ พ้อเมีย
 เมีย ก็ ขนบ. หวดไป จะ รับมือ ทัก เมีย กัน ท่าน
 พระ ห้าม ยิ่ง โกรธ ทัก เก้อ พวงเพ็ชร
 ญุดำ ขดิบ ขดิบ ก็ ด่า มั่ง รุกเอา ทัก ว่า กัน นัว
 ในที่สุด ขดิบ สบถ ว่า ยังไม่ ได้ มี ฌว ใหม่ เดย ไล่ ความ
 ตานัย หัว ร้อง ทั้ง น้ำตา โดดเข้า กอด เมีย ว้าง น หรือ
 ทำไม เขาว่า เปน เมีย เขาเล่า (ขดิบ) ว่า เรื่อง มัน มี
 พวงเพ็ชร สดุ้ง ถาม ัน พัก ไม่ได้ แด่ง งาน กระ เขา ดอก

๒๘ เรื่อง กตแตก
หรือ ทัด เกี้ยว เปลา ท่าน พระ ว่าช้า ว่า
แล้ว ความจริงมัน คง อยู่ ที่อื่น มันจะ
ต้ม พ่อเท่า นน ขอ ให้ฟัง ตา นัยว่า
ผม ต้อง ขวดา คิด ถึง เมีย เดิม แก่ ขลิบ ดุ
จึง ส่งบ ท่าน พระ เรียบ ดุ มาสารภาพ
เสีย ดี ๆ ๆ)
แปลก หู ๑ (ทัด) ผม ผิด แล้ว, ไม่ แค่ว, รับ อาญา
เวทนา, โทษานุโทษ, โปรด ยกให้ เงิน เดือน ของ, คุณ
พ่อ, ไม่พอ ใช้ แม่พวงเพ็ชร, เล่า ก็ ไป, อยู่ทางโน้น เป็น
นี่สิน, ดิน รน, ไม่พ่นเฮย กตว ขอ เสีย. พอง ค้าต, พาด
หัก ไช้น ครั้น จะ ขอ, คุณพ่อ, ก็ จะโดน บอก
ค่าตา, นำ โจน, นำ ให้ตาย ถูก นึก ถึง, คำ บิดา. สัญญา
ไว้ ว่า จะ ให้, ดี หมั้น, ก็ คน หมาย มันแต่ง

งาน, พวงเพชร, เสร็จจรกาย จึง อูบาย, บอกไป, ได้
 วิวาท ๖ คำ เจริญ (นุ้ย ถาม แล้ว
 อย่าง ไร ว่า แต่ง กะ เมีย เขา นาย ทัดก็ เอา ความ
 ตาม จริง แต่ ต้น ใจ ปลาย ขนิบ ก็ ว่า ใจ ใจ ส่ง สาร
 ก็ พอ พอ นุ้ย ชอบใจ พอ พิน พวง เพชร อยา.
 นาย ทัด กัด)

พราหมณ์ ดัดน้ำเต้า ๑ (พระ) เป็น เด็ก กัน, มิ่ง กะ กู,
 รู้ หุดอก ถ้า मैं บอก, จริง ใจ, กู ไม่ ว่า ขอด อนาคต,
 อาจ หมาย, ทำ มารยา มิ่ง ย่า เห็น, เป็น มิดา, อีก ต่อ ไป
 (พวงเพชร) ประ ทาน โทษ, โปรด ดูก, แล้ว ปลุก ฝั่ง พิง
 ผิด ครั้ง, เคี้ยว เท่านั้น, ประกัน ได้ แต่ ดู ยัง, ขอด ขอม, ขอม
 ขนัย ไม่ ว่า ใคร, เคารพ ขนรรณ, ขอม พลาด พลัง (นุ้ย)
 กู แค่มม, กรม แก่น, แด่น ละเหี่ย เขา บัว เมีย, เมีย รัก, เทบ จัก

คั้ง ยัง ขกัษ, ไม่ โกรธ, ถือโทษ ทั้ง ไม่จริง ไม่
 จัง, เปน แต่จอง, หมอง ไม่มี ผมควร หิง, ยัง ไม่ หิง,
 โกรธ ชึง โย นึก ว่าให้, แก่ ผม, เกิด ส้ม ที่ (พระ) เพราะ
 ส่งสาร, ถูกลไฟ, อดไว้ที่ เจ็บ ครานี้, ไม่ จำ, ไม่ น้าพา
 ชัน แยมยด, กตอุบาย, นักร้าย เหนือ ไกร ตะเมอ, ว่าจะมีด,
 ความ คึก บ้า รอดวัน นี้, คาบ, มี เวลา ฤทธิชตา,
 กตแตก, ไม่ แปลก เคย ข ๓๐ คำ เจรจา (สั่งสอนลูก
 นุ้ย. ขัดมเขตย เมีย ตาม ว่า ไม่จริง แน่เหมือน เขา ว่า ตะ
 หนา เมีย โกรธ เคยพูด ว่าไป บ้านเถอะนำ คิด ถึง ออก ทำน
 พระ ว่าฉัน ก็ ไป เหมือน กัน พวง เพชร ก็ จะ ไป นาย ทัดยุด
 ไว้) พอบีคว่าน

